

Postimees

4685 Tallinn, riigi raamatukogu.
Toompea loss,

65. aastakäik.

Jinub Igal äripäewal.

Toimetuse ja tallituse aadress: „Postimehe“ toimetusele Tartu. — Kõnetraat nr. 80. Telegrammi-adr.: Postimees Tartus.

Toimetuse kõnetunnid: Rütüli uul. nr. 9, lehe toimetuses igal äripäewal kell 12—2 lõunal. Päätolmetaja kõnet. 12¹/₂—2.

Käskkirjad mitte-kirjastajate poolt arwatakse hinna alla, kui sellele tasu nõudmine peale on kirjutatud. Sõnumid ja kirjeldused tohib „Postimehest“ ainult allikata nimetades võtta.

Lasteleht maksab 1/2 a. 6.00 peant, on ainult „Postimehe“ kaasandena tellitaw.

Nr. 111.

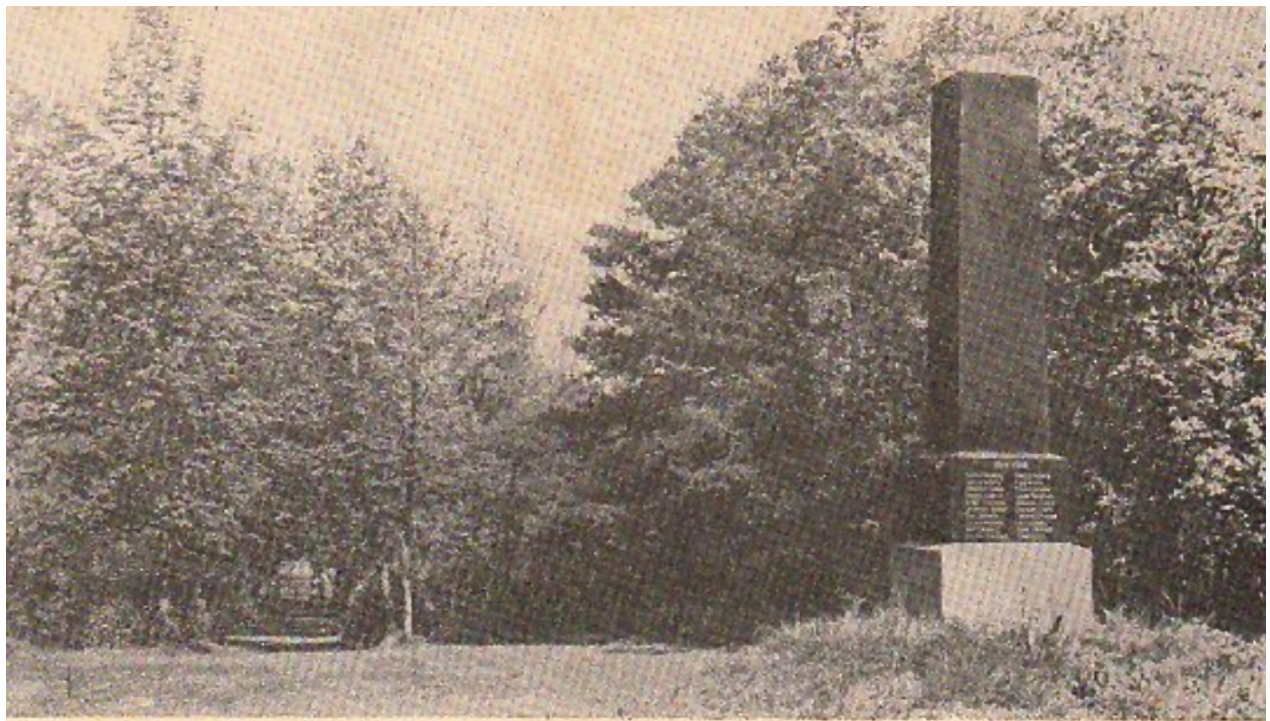
Esmaspäewal, 23. (10.) mail 1921.

Langenud sõdurite mälestussamba awamine Kuusalus.

Suwiste teisel pühal, 16. mail, ol Kuusalu surnuaial mälestussamba awamine selle koguduse langenud sõduritele Pealinnast olid kohale sõitnud sõjaministeeriumi esitajad, sõjawäe kommando ja sõjawäe orkester. Mälestussamba awamise tseremonii algas pärast surnuaia-jumalateenistust kell üks päewal. Surnuaiale sammus kaetud mälestussamba juure sõjawäeline esitus tseremoniaalkäigus. Eel käisid sõjaministeeriumi esitajad, kandes mälestuspärga, siis sõjawäe orkester leinamarsi mängides, nende järele sõjawäe kommando raudkiiwrites. Kohalik õpetaja pidas kõne, toonitades seda, et juba wanal hallil ajal rahwad oma sõjaslangenud poegi sellega austasid, et nendele mälestusmärke üles seadsid. Kõne lõpul wabanes mälestussammas kattest. Sõjawägi wõttis „terwituseks“. Orkester mängis koraali: „Ma kummardan sind armuwägi“. Sõjawäe kommando laskis ausamba terwituseks kolm kogupauku. Selle järele kõneles sõjaministeeriumi esitaja kapten Järwer. Tema tegi lühikese ülewaate meie wabadussõjast ja meie esiwanemate wõitlustest wabaduse eest. Ta tuletas meele neid ohwrid, mis tuli Eesti rahwal tuua, et Eesti wabaks ja iseseiswaks saaks. Ohwrid olid küll rasked, kuid suur on see, mis nende läbi kätte on saadud: „Eesti on jälle waba!“ Meie wabastussõda tuleb teoks lugeda, mille sarnast leidub wähe ajaloos. Meie, kes oleme üle elanud need suured sündmused, ei tohi mitte unustada neid, kes on meie isamaa wabastamiseks toonud kõige suurema ohwri, mida üleüldse inimene tuua võib oma elu. Nemad on surnud selleks, et meie wõiksime elada. Nii kaua, kui siin Läänemere kaldal kõlab Eesti keel, peawad wanemad oma lastele jutustama nende kangelaste tegudest ja nende ohwimeelsusest. Igawesti peame neid mälestatama. Kuusalu kogukond on oma langenud poegade

mälestamiseks samba üles seadnud. Wõtku sellest eeskuju teised kogukonnad ja tehku järele. Kõne lõpul pani kõneleja mälestussambale sõjaministeeriumi poolt rohelistest tammepuu lehtist kaunistatud loorberi lehtede ja nartsissi õitega, metallpärja, mille lint kannab pealkirja: «Ilus on isamaa eest surra... Wabadusjõjas langenud Kuusalu kangelastele. Sõjaministeerium". Kõneleja lõpetas oma kõne järgmiste sõnadega: Anname weel wiimase sõjameheliku terwituse Kuusalu langenud sõjaseltsimeestele". Selle järele wõttis sõjawäe komando „terwituseks" ja orkester mängis wägewat porilaste marsi. Lõpuks lauldi ühiselt orkestri saatel: „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm!". Pärast mälestussamba awamist oli koguduse saalis lõunasöök, millest Kuusalu waimulikud, koguduse nõukogu, kutsutud külalised ja sõjawäeline esitus, ohwitserid ja sõdurid osa - wõtsid. Pidusöök oli ilma alkoholita, lauas walitses wäga sõbralik ja ülendaw meeleolu.

Laua kõnedes lasti elada meie wahwat sõjawäge ja tema osawaid juhte. Ilus ja meeldiw on mälestussammas wabaduse sõjas langenutele Kuusalus. Ta seisab keset surnuaeda, mis asub männimetsas. Neljanurgaline kõrge sammas mustast Rootsi raudkiwist, tugewal alusel, mis walgest Soome graniidist walmistatud. Sammas kannab pealkirja: "Kuusalu kogudus mäletab tänuga omi poegi, kes suure wõitluse ajal oma elu jätsid Eesti kodu kaitseks". Samba alusele on märgitud sõjaslangenud Kuusalu kangelaste nimed.

Langenud sõdurite mälestussammas Kuusalus.